

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4462/2026
28.05.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Центра за социјални рад у Сомбору, против тужених АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Младен Живковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 529/25 од 17.12.2025. године, у седници одржаној 28.05.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 529/25 од 17.12.2025. године и пресуда Основног суда у Сомбору П2 221/24 од 24.09.2025. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 529/25 од 17.12.2025. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужених и потврђена пресуда Основног суда у Сомбору П2 221/24 од 24.09.2025. године којом је дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 20.05.2025. године; тужени обавезани да солидарно доприносе издржавању свог сина малолетног ВВ и своје ћерке ГГ, који су били смештени у хранитељској породици, у износу од по 320.399,00 динара за свако дете на рачун буџета Републике Србије број ...-...-... модел ..., са позивом на број Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23) у вези члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр 18/05 ... 6/15), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној

дужности, али због погрешне примене материјалног права нису утврђене све релевантне чињенице.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су родитељи малолетних ВВ и ГГ, која је у току ове парнице постала пунолетна 24.05.2025. године. Решењем тужиоца од 14.12.2023. године малолетна деца тужених су због занемаривања од стране родитеља стављена под непосредно старатељство тужиоца. Затим је решењем тужиоца од 27.03.2024. године признато право малолетној деци на смештај у сродничку породицу, за хранитеља је одређена пунолетна сестра ДД и одлучено да трошкове смештаја сноси Буџет Републике Србије, док не буде донета одлука о обавези издржавања од стране родитеља. Решењем тужиоца од 03.10.2024. године, раскинуто је хранитељство над малолетном децом са 31.08.2024. године, из разлога што су се вратила у домаћинство родитеља. У периоду боравка у хранитељској породици тужени нису доприносили издржавању малолетне деце. Утврђена је висина месечних накнада за издржавање корисника и средстава за потребе корисника (цепарац) по решењима Министарства за рад, запошљавања, борачка и социјална питања, за период док су малолетна деца била смештена у хранитељској породици.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови, позивом на одредбе чланова 154. став 1. и 165. Породичног закона и чланова 47., 68, 212. и 215. Закона о социјалној заштити, налазе да су тужени као родитељи који по закону имају обавезу издржавања своје малолетне деце у обавези да у корист Буџета Републике Србије уплате укупан износ трошкова породичног смештаја за период док су деца била у хранитељској породици, који према решењима надлежног Министарства износе по 320.399,00 динара за свако дете.

Врховни суд, полазећи од правне природе спорног материјалноправног односа, налази да се основано ревизијом тужених указује да због погрешне примене материјалног права нису утврђене све битне чињенице.

Породичним законом („Службени гласник РС“ бр. 18/05 ... 6/15) предвиђено је да се хранитељство заснива одлуком органа старатељства (члан 110. став 1.); да је обавеза родитеља детета које је на хранитељству да издржава дете (члан 120.); да хранитељство престаје раскидом (члан 121. став 1. тачка 5.); да малолетно дете има право на издржавање од родитеља (члан 154. став 1.); да се издржавање одређује према потребама повериоца и према могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања; да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине и личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања; да минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (члан 160. став 1., 3. и 4.); да тужбу за издржавање детета може поднети орган старатељства (члан 278. став 3.); да суд није везан границама тужбеног захтева за издржавање (члан 281.).

Према Закону о социјалној заштити („Службени гласник РС“ бр. 24/11 и 117/22) у Центру за социјални рад остварују се тим законом утврђена права и обезбеђује пружање услуга социјалне заштите из закона (члан 14. став 1.); услугу породичног смештаја првенствено пружају сродници када је то у складу са најбољим

интересом корисника; лице које пружа услугу породичног смештаја деци и младима има положај хранитеља у смислу закона којим се уређују породични односи (члан 50. став 1. и 3.); поступак за коришћење услуге из овог закона коју обезбеђује Република Србија спроводи Центар за социјални рад, по службеној дужности или на захтев корисника (члан 68. став 1.); Центар за социјални рад одлучује о коришћењу услуга из члана 68. став 1. овог закона, применом одредаба закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије одређено (члан 69. став 1.); у зависности од социјално-економског статуса корисника, плаћање услуга из члана 68. став 1. овог закона може бити: 1) у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица; 2) уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе; 3) у целости из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе; корисник учествује у плаћању услуга из члана 68. став 1. овог закона у складу са критеријумима које прописује министар надлежан за услове социјалне заштите, надлежни орган аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе; сродник који има законску обавезу издржавања корисника учествује у плаћању услуга из члана 68. став 1. овог закона до износа утврђеног судском одлуком о издржавању корисника, односно до износа утврђеног судским поравнањем закљученим у складу са законом који уређује породичне односе, а највише до пуног износа цене услуге (члан 72. став 1. – 3.); из буџета Републике Србије финансирају се права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Републике Србија, између осталог, услуге породичног смештаја (члан 206. став 1. тачка 5.); методологију формирања цена услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије прописује Влада (члан 210. став 1.); у трошковима услуге социјалне заштите учествују, између осталог, сродници који имају законску обавезу и могућност издржавања корисника (члан 212. став 1.); решење о учешћу корисника у трошковима услуге социјалне заштите доноси центар за социјални рад (члан 214. став 1.).

Предметну парницу тужилац, као надлежни орган старатељства, покренуо је 12.04.2024. године, са захтевом за лишење родитељског права тужених, као и за обавезивање тужених да доприносе децем издржавању. Због враћања малолетне деце у домаћинство родитеља 31.08.2024. године, тужилац је донео решење о раскиду хранитељства, те извршио интервенцију у постављеном тужбеном захтеву тако што је повукао тужбу за лишење родитељског права тужених, а захтев за издржавање ограничио на период од заснивања до престанка хранитељства, опредељујући његову висину на укупан износ од 320.399,00 динара за свако дете. До раскида хранитељства тужилац није донео решење о висини учешћа тужених у трошковима услуге социјалне заштите, која се према наведеним законским одредбама одређује у складу са могућностима тужених, као родитеља малолетне деце који по закону имају обавезу њиховог издржавања.

Имајући у виду правну природу спорног односа, тужилац је у складу са наведеним законским одредбама, супротно наводима ревизије, активно легитимисано лице у парници за одређивање учешћа родитеља малолетне деце у њиховом издржавању током реализоване социјалне заштите смештајем у хранитељску породицу.

Пошто је тужбени захтев за одређивање доприноса тужених издржавању малолетне деце постављен тужбом 12.04.2024. године, обавеза суда који није везан границама постављеног захтева у овој врсти спора је била да одлучи о постојању

обавезе и висини доприноса издржавању, односно о учешћу родитеља у трошковима услуге социјалне заштите смештаја у хранитељској породици. Одлуку опредељују чињенице везане за могућности тужених, као родитеља који су у обавези да издржавају малолетну децу, а ово утврђење је изостало. При томе, првостепени суд је пропустио да оцени садржину изјаве запослене тужиоца ЂЂ, која је приликом саслушања на рочишту 24.09.2025. године навела да су средства за издржавање ГГ и ВВ исплаћивана из једнократне помоћи на терет града, док је месечно издржавање за хранитеља давала држава из буџетских средстава Републике Србије, а не Центар за социјални рад.

Из наведених разлога, када до престанка хранитељства није донета одлука тужиоца о висини учешћа тужених у издржавању малолетне деце током смештаја у хранитељској породици, а из формулације захтева произлази да се потраживање односи на износе исплаћене на терет буџета Републике Србије, обавеза првостепеног суда је да у поновљеном поступку разјасни када су и који износи исплаћени током трајања хранитељства на терет буџетских средстава Републике Србије, које износе су с обзиром на породичне и имовинске прилике тужени могли да издвајају на име издржавања своје малолетне деце, односно да учествују у трошковима социјалне услуге породичног смештаја која је подмирена из буџета Републике Србије, па ће бити у прилици да донесе закониту одлуку о постављеном тужбеном захтеву.

Првостепени суд ће поново одлучити о трошковима целог поступка, у складу са одредбом члана 165. став 3. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице